

Vergaderjaar 2021–2022

35 822

Gezamenlijke Mededeling aan de Europese Raad: Stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije (JOIN(2021)8)

D

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 20 april 2022

De leden van de vaste commissies BDO¹ en I&A/JBZ² hebben kennisgenomen van de brief³ van 7 februari 2022, in reactie op de brief met nadere vragen van de commissies van 14 december 2021 inzake de Gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger (HV) over de stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije⁴.

De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele nadere vragen. De leden van de Fractie-Nanninga sluiten zich bij deze vragen aan.

Naar aanleiding hiervan is op 14 maart 2022 een brief gestuurd aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft op 19 april 2022 gereageerd.

¹ Samenstelling:

Faber-Van de Klashorst (PVV), Ganzevoort (GL), Van Apeldoorn (SP) (*voorzitter*), Van Dijk (SGP), Jorritsma-Lebbink (VVD), Atsma (CDA), Oomen-Ruijten (CDA), Koole (PvdA), Prast (PvdD), Van Rooijen (50PLUS), arbouw (VVD), Van Ballekom (VVD) (*1^e ondervoorzitter*), Beukering (Fractie-Nanninga), Bezaan (PVV), Dittrich (D66), Huizinga-Heringa (CU) (*2^e ondervoorzitter*), Dessing (FVD), Karimi (GL), Kluit (GL), Moonen (D66), Otten (Fractie-Otten), Vos (PvdA), Van Wely (Fractie-Nanninga) en Raven (OSF).

² Samenstelling:

Kox (SP), Koffeman (PvdD), Faber-Van de Klashorst (PVV) (*voorzitter*), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66) (*ondervoorzitter*), Van Rooijen (50PLUS), Van den Berg (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Doornhof (CDA), Karimi (GL), Veldhoen (GL), Vos (PvdA), De Vries (Fractie-Otten), Keunen (VVD), Dittrich (D66), Van Wely (Fractie-Nanninga), Nanninga (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA), Talsma (CU) en Hiddema (Fractie-Frentrop).

³ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 822, C.

⁴ JOIN(2021)8, zie ook dossier E210008 op www.europapoorport.nl.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Luijk

BRIEF VAN DE VOorzITTERS VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN IMMIGRATIE & ASIEL / JBZ-RAAD

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 14 maart 2022

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Immigratie & Asiel / JBZ-Raad (I&A/JBZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief⁵ van 7 februari 2022, in reactie op de brief met nadere vragen van de commissies van 14 december 2021 inzake de Gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger (HV) over de stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije⁶. De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele nadere vragen. De leden van de Fractie-Nanninga sluiten zich bij deze vragen aan.

In uw antwoordbrief lezen de leden van de PVV-fractie de volgende passage: «Wel is de zogenoemde 1:1 afspraak gemaakt. Deze afspraak houdt in dat voor elke Syriër die vanaf de Griekse eilanden naar Turkije wordt teruggestuurd, een (andere) Syrische vluchteling uit Turkije naar de EU wordt hervestigd. Hoewel om verschillende redenen deze terugkeer achterblijft, waarover de Tweede Kamer meermaals is geïnformeerd⁷, heeft de EU volgens de Europese Commissie t/m december 2021 in totaal 32.038 personen hervestigd op grond van de EU-Turkije verklaring.⁸»

Kunt u uitleggen waarom er in het kader van de 1:1 afspraak nog steeds uitvoering wordt gegeven aan «hervestiging» van Syriërs naar de EU vanuit Turkije, terwijl andersom de terugkeer naar Turkije achterblijft? Is daarmee deze afspraak niet gewoon verworden tot een dode letter, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

Kunt u aangeven waarom wordt verwezen naar beantwoording uit 2019, dus van bijna tweeënhalf jaar oud? Kunt u uiteenzetten in hoeverre de regering sindsdien stappen heeft ondernomen om de terugkeer van Syriërs naar Turkije conform de 1:1 afspraak te laten plaatsvinden? Kunt u tevens in aantallen aangeven wat de meest actuele stand van zaken is van de in dit kader naar Turkije teruggekeerde Syriërs en hoe dit zich verhoudt tot de 1:1 afspraak?

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Immigratie & Asiel / JBZ-Raad

⁵ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 822, C.

⁶ JOIN(2021)8, zie ook dossier E210008 op www.europapoort.nl.

⁷ Zie onder meer brief aan de Kamer inzake Aanbieding antwoorden feitelijke vragen begroting Justitie en Veiligheid 2020 d.d. 14 november 2019, Brief beantwoording Schriftelijk overleg over JBZ-Raad van 7 en 8 oktober 2019» d.d. 2 oktober 2019.»

⁸ *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 822, C, blz. 8.

(I&A/ JBZ) zien de beantwoording van deze vragen met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking,
E.B. van Apeldoorn

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel /
JBZ-Raad,
M.H.M. Faber-van de Klashorst

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN
VEILIGHEID**

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 april 2022

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, de antwoorden aan op de gestelde nadere vragen door de Eerste Kamer fractie van PVV inzake de gezamenlijke mededeling stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije. Deze vragen werden ingezonden op 14 maart 2022.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

De leden van de vaste commissies voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en Immigratie & Asiel / JBZ-Raad (I&A/JBZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief⁹ van 7 februari 2022, in reactie op de brief met nadere vragen van de commissies van 14 december 2021 inzake de Gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger (HV) over de stand van de politieke, economische en handelsbetrekkingen tussen de EU en Turkije¹⁰. De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele nadere vragen. De leden van de Fractie-Nanninga sluiten zich graag bij deze vragen aan.

In uw antwoordbrief lezen de leden van de PVV-fractie de volgende passage: «Wel is de zogenoemde 1:1 afspraak gemaakt. Deze afspraak houdt in dat voor elke Syriër die vanaf de Griekse eilanden naar Turkije wordt teruggestuurd, een (andere) Syrische vluchteling uit Turkije naar de EU wordt hervestigd. Hoewel om verschillende redenen deze terugkeer achterblijft, waarover de Tweede Kamer meermaals is geïnformeerd¹¹, heeft de EU volgens de Europese Commissie t/m december 2021 in totaal 32.038 personen hervestigd op grond van de EU-Turkije verklaring.¹²

Kunt u uitleggen waarom er in het kader van de 1:1 afspraak nog steeds uitvoering wordt gegeven aan «hervestiging» van Syriërs naar de EU vanuit Turkije, terwijl andersom de terugkeer naar Turkije achterblijft? Is daarmee deze afspraak niet gewoon verworpen tot een dode letter, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

In algemene zin acht het kabinet de EU-Turkije verklaring van strategisch belang, en heeft de uitvoering ervan een aantal belangrijke resultaten voortgebracht: zo is het aantal aankomsten vanuit Turkije in Europa sinds de inwerkingtreding drastisch gedaald in Europa en zijn er veel minder verdrinkingen op zee. Waar in 2015 ruim 800.000 irreguliere aankomsten vanuit Turkije werden gedetecteerd in landen als Griekenland, Cyprus en Italië was dit aantal in 2020 gedaald naar 20.000, ondanks de grote toename in maart 2020 aan de Grieks-Turkse landgrens. In 2022 bedraagt het aantal irreguliere aankomsten vanuit Turkije in de periode tot april 2022 circa 3000 personen. Het kabinet acht het bovendien van belang dat de EU met Turkije blijft samenwerken om irreguliere migratiebewegingen richting de EU te beheersen en de smokkelindustrie te bestrijden. Daarnaast is Turkije gastheer van het grootste aantal vluchtelingen ter wereld (bijna vier miljoen). Turkije wordt daarin terecht ondersteund – daar zijn de afspraken over hervestiging onderdeel van. Ook draagt hervestiging bij aan het op veilige, ordentelijke wijze overkomen van Syrische vluchtelingen naar Europa. Daarmee acht het kabinet het van belang om de EU-Turkije verklaring volledig te implementeren en effectief uit te voeren – inclusief de afspraken over hervestiging en terugkeer, door alle partijen.

Kunt u aangeven waarom wordt verwezen naar beantwoording uit 2019, dus van bijna tweeënhalf jaar oud? Kunt u uiteenzetten in hoeverre de regering sindsdien stappen heeft ondernomen om de terugkeer van Syriërs naar Turkije conform de 1:1 afspraak te laten plaatsvinden? Kunt u

⁹ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 822, C.

¹⁰ JOIN(2021)8, zie ook dossier E210008 op www.europapoorst.nl.

¹¹ Zie onder meer brief aan de Kamer inzake Aanbieding antwoorden op feitelijke vragen begroting Justitie en Veiligheid 2020 d.d. 14 november 2019, Brief beantwoording Schriftelijk overleg over JBZ-Raad van 7 en 8 oktober 2019» d.d. 2 oktober 2019.»

¹² *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 822, C, blz. 8.

tevens in aantallen aangeven wat de meest actuele stand van zaken is van de in dit kader naar Turkije teruggekeerde Syriërs en hoe dit zich verhoudt tot de 1:1 afspraak?

Zoals hierboven vermeldt acht het kabinet de volledige en effectieve implementatie en uitvoering van de EU-Turkije verklaring van groot belang – daar zijn de afspraken over hervestiging een onderdeel van. Turkije heeft in maart 2020 alle terugkeer in het kader van de EU-Turkije verklaring opgeschort, i.v.m. de uitbraak van de pandemie. Deze terugkeer is nog niet hervat.

De meest actuele cijfers laten zien dat sinds de start van de implementatie van de EU-Turkije verklaring 33.341 vluchtelingen zijn hervestigd vanuit Turkije, en 2140 mensen vanuit Griekenland naar Turkije zijn teruggekeerd. Het kabinet is het dan ook met de leden eens dat terugkeer in het kader van de EU-Turkije verklaring onvoldoende van de grond is gekomen, maar hecht om bovengenoemde redenen aan de implementatie van alle onderdelen van de EU-Turkije verklaring, inclusief de hervestigingsafspraken. Het kabinet dringt in bilaterale gesprekken met Turkije, Griekenland en de EU aan op volledige implementatie van de EU-Turkije-verklaring door alle partijen. De Europese Commissie is eveneens in doorlopend gesprek met Turkije, waarbij zij dezelfde boodschap afgeeft.